

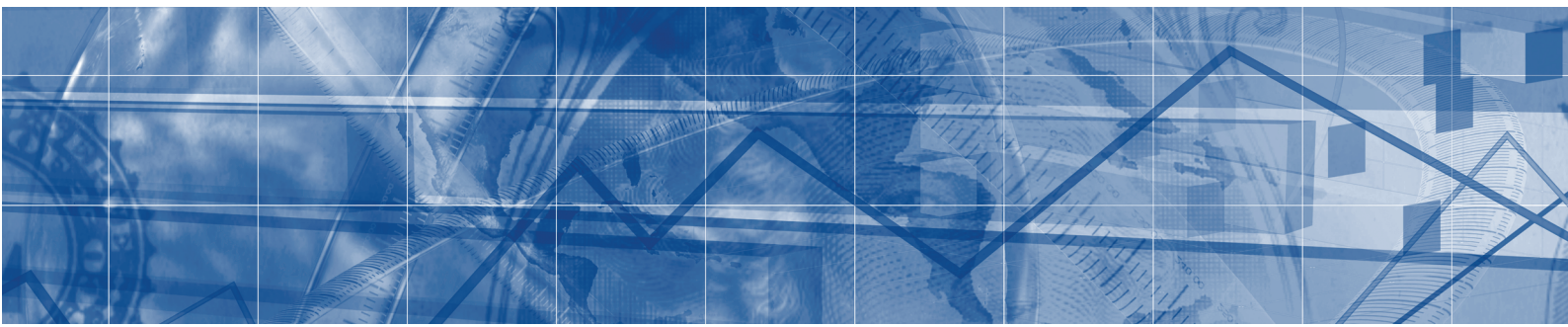

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця

№ 4

Журнал

грудень 2024

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

№ 4
грудень 2024
Журнал

Виходить щоквартально

Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Стожук А. П.

Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 15 від 17.12.2024 р.

Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61165, Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а, Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.

Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2024

ЗМІСТ

Аляб'єва Я. В. Диджиталізація договірного права: юридичні виклики укладення електронних договорів	5
Андрущенко Є. В. Застосування представництва в електронній комерції	8
Артюшенко П. О. Роль договірного права у міжнародному менеджменті	10
Белевцова Д. О. Договір найму (оренди) транспортного засобу: юридичні аспекти та цікаві випадки	12
Безкоровайна С. П. Особливості обліку основних засобів сільськогосподарських підприємств в умовах воєнного стану	15
Бонтей Д. В. Оцінка ефективності міжнародної співпраці українських органів місцевого самоврядування	17
Бутенко К. В. Особливості правового регулювання донату як форми укладення договору пожертви	21
Ванюшкін О. Д. Взаємодія Україна-НАТО: контекст і перспективи	24
Васковець А. С. Особливості обліку кредитних операцій: овердрафт, репо та факторинг	27
Ващенко Ю. О. Особливості укладення електронних договорів у сучасному праві	29
Гисар С. Ю. Удосконалення маркетингової діяльності підприємства оптової торгівлі	31
Гонтаренко Д. О. Особливості та перспективи впровадження системи електронного документообігу в бюджетних установах України	34
Гриценко Ю. О. Контент-маркетинг як важливий елемент маркетингової стратегії компанії	36
Дворська О. О. Особливості формування асортименту продуктів кондитерської галузі на основі маркетингового підходу	39
Демидова Д. В. Правовий аспект використання тварин у наукових дослідженнях	43
Деревицька Є. В. Шляхи підвищення ефективності використання ресурсів сільськогосподарського підприємства	45
Деревицька Є. В. Роль ефективного використання ресурсів у забезпеченні розвитку сільськогосподарських підприємств	48
Золочевська А. Ю. Аналіз теоретичних підходів до визначення поняття «маркетингова діяльність підприємства»	52
Зяцько О. В. Деякі правові аспекти спадкування неповнолітньою особою	54
Карпенко С. І. Засоби масової інформації як інструмент міжнародних відносин	57
Касарім Д. М. Еволюція стратегічного партнерства між США та Індією: виклики та можливості в контексті Індो-Тихоокеанської стратегії	60
Клименко Д. О. Питання гендерної рівності в праві України	63
Кобаладзе З. В. Щодо договору купівлі-продажу авто в сучасних умовах	66
Король Є. В. Наслідки впливу строку для прийняття спадщини	68
Косий І. В. Застосування архітектури headless cms для розроблення вебзастосунків	70
Кривенко Р. К. Деякі правові аспекти договору про сурогатне материнство	73
Кривошея А. О. Спадкування бізнесу: правові аспекти передачі корпоративних прав	75
Кузьменко Д. Є. Стратегія сталого розвитку для виробничих підприємств: ключові етапи розробки та успішного впровадження	79
Курилко О. Р. Правові аспекти регулювання немайнових відносин подружжя за шлюбним договором	81
Лиманський Я. В. Управління людськими ресурсами як фактор підвищення ефективності підприємницької діяльності	84

Лохман Ю. В. Особливості маркетингових комунікацій в публічному управлінні.....	87
Любченко Н. О., Бринза Н. О. Створення інтерактивного проекту екскурсій за картами руйнувань	91
Ляшко К. А. Перспективи впровадження системи ICTS на українських підприємствах.....	94
Мінченко А. В. Сучасні особливості здійснення розрахункових операцій підприємства та їх обліку	97
Маркіна С. С. Романо-германська система права та її підвиди	100
Німа А. О. Особливості складання звітності бюджетних установ	102
Олійник Ю. В. Фраудаторний правочин	105
Панченко Д. С. Обґрунтування стратегічних рішень для підвищення конкурентоспроможності в умовах глобалізації.....	107
Петровська Є. М. Правові аспекти договорів у сфері ІТ	111
Петько А. А. Фактори впливу на довгострокові темпи економічного зростання країн світу	114
Подольська С. Ю. Сутність стратегічних позицій та роль їх оцінювання в забезпеченні подальшого розвитку підприємства	119
Подольська С. Ю. Методи оцінювання стратегічних позицій підприємства	121
Поляков І. В. Управління ризиками підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності.....	124
Попова В. К. Методи оцінювання ефективності стратегічного управління в умовах економічної нестабільності	129
Приходько В. Є. Аналіз сучасних методів ухвалення управлінських рішень.....	132
Рекалова А. С. Правові аспекти визнання правочину недійсним.....	135
Самотой К. О. Геополітичні наслідки війни в Україні для системи міжнародних відносин.....	137
Самотой К. О. Вплив глобалізації на міжнародні відносини: нові можливості та загрози	140
Скрябіна П. Є. Проблема неформальних трудових відносин	143
Сорочан Д. Е. Етапи впровадження роботизованих систем у складський процес підприємства	146
Сотникова А. В. Захист прав споживачів у сфері електронної комерції.....	148
Столбова Я. Д. Сутність і особливості маркетингової політики просування некомерційних організацій.....	151
Тараненко М. І. Правові аспекти захисту інтелектуальної власності в умовах розвитку цифрових технологій	154
Тимофєєва С. О. Домашнє насильство як кримінально-правове явище.....	156
Тимошенко Ю. С. Порівняння національних і міжнародних стандартів щодо розкриття інформації з обліку доходів	160
Фойницька С. Г. Цивільне право і штучний інтелект: правосуб'єктність і відповідальність.....	162
Циганок Ю. С. Нормативно-правове регулювання екологічної логістики в Україні.....	164
Чернокур А. В. Методи й інструменти ретеншн-маркетингу в сучасному бізнесі	167
Чубакова В. В. Реформування системи обліку в Україні за вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності.....	170
Шкарупета В. А. Регіональне лідерство Японії в Індо-Тихоокеанському регіоні.....	173

РЕГІОНАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО ЯПОНІЇ В ІНДО-ТИХООКЕАНСЬКОМУ РЕГІОНІ

УДК 327(520)

Шкарупета В. А.

Здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня 2-го року навчання
ННІ міжнародних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. Статтю присвячено проблемі позиції Японії як потенційного лідера в Індо-Тихоокеанському регіоні. Проаналізовано особливості зовнішньої політики держави у регіональній системі. Наведено приклади інструментів впливу на «малі» держави та співробітництва з союзниками для посилення системи «осі та спиць» (hub and spokes).

Ключові слова: Індо-Тихоокеанський регіон, Японія, зовнішня політика, система «осі та спиць», регіоналізм.

Annotation. The paper deals with the issue concerning Japan's place as a promising leader in the Indo-Pacific region. Specific foreign policy of the state in the regional system has been analyzed. Examples of tools of influence on «small» states and cooperations with like-minded countries in order to strengthen the «hub and spokes» system are considered.

Keywords: Indo-Pacific region, Japan, foreign policy, hub and spokes, regionalism.

Слід зазначити, що Японія, найближчий союзник США в Індо-Тихоокеанському регіоні, почала посилювати зв'язки з іншими «спицями» з питань безпеки. Попри суперницьке минуле, примусовий альянс внаслідок тривалої американської окупації (1945–1952 рр.), воєнні злочини у Другій світовій війні, Японія залишається стабільною демократичною державою, частиною Групи Великої сімки та «середньою державою». Таким чином, зовнішня політика цієї держави постає перед дилемою – переосмислити ставлення сусідніх країн до минулих окупацій та рішучістю долучитися до розбудови регіонального порядку сьогодення. Тому розглянути співробітництво Японії з державами Індо-Тихоокеанського регіону та його зв'язок з формування лідерства – завдання представленої роботи.

З одного боку, основна мета японської політики «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону» (Free and Open Indo Pacific, FOIP) полягає в тому, щоб побудувати регіональний порядок Індо-Тихоокеанського регіону навколо поточного міжнародного порядку, заснованого на правилах, на противагу головному супернику, Китайської Народної Республіки, особливо в межах Південнокитайського моря. З іншого боку, помічаємо посилення безпекового сектора в порядку денному завдяки трансформації партнерств-однодумців та тих, хто ще не став на бік одного з гегемонів [1; 5].

Наприклад, у жовтні 2021 року правляча Ліберально-демократична партія пообіцяла подвоїти витрати на оборону до 2 відсотків валового внутрішнього продукту (ВВП). Японія планує збільшити свої витрати на оборону до рекордних 27 трильйонів ієн (240 мільярдів доларів) протягом п'яти років до 2023 фінансового року, оскільки вона стикається як із викликами безпеки, так і з напругою в торгівлі зі США [3].

Юридична відмова від права на війну та утримання власних збройних сил закріплює військовий нейтралітет держави й миролюбність. Проте на випадок усунення надзвичайних ситуацій природного характеру та певної самостійності від США уряд Йосіди створив Сили самооборони (Self-Defense Forces, SDF) у 1954 році. Наразі присутні тенденції щодо розширення можливостей цих сил з 2015 після перегляду Керівників принципів оборонного співробітництва США та Японії, прийняття вперше Стратегії національної безпеки Японії наприкінці 2022 року.

Помітне розширення формату двостороннього співробітництва з державами регіону на чолі з Японією – Угод про взаємний доступ (Reciprocal Access Agreement), які встановлюють процедури для відвідування сил

і прискорюють співпрацю між силами оборони. Угода полегшує проведення спільних військових тренувань і навчань у кожній країні, послаблюючи міграційний контроль для військ і спрощуючи процедури транспортування зброї та боєприпасів. Це також полегшує двом силам допомогу один одному у випадках стихійних лих. Наразі подібну угоду підписано між Японією та Австралією (підписана у 2014 році, але переглянута у жовтні 2022 року). Очікується продовження переговорів щодо підписання Угоди про взаємний доступ між Японією та Філіппінами. Незважаючи на відсутність формального акта, вже проведено перші спільні морські військові навчання США, Японії, Австралії та Філіппін на початку квітня 2024 року [2].

Японія вирішила створити нову структуру співпраці під назвою «Офіційна допомога в галузі безпеки» (Official Security Assistance, OSA) на користь збройних сил та інших пов'язаних організацій. У межах цієї допомоги надаються матеріали та обладнання, а також допомога для розвитку інфраструктури на основі потреб безпеки країн. Це допоможе досягти мети підтримки економічного та соціального розвитку країн, що розвиваються. Таким чином, завдяки безпековій допомозі Японія може зміцнити можливості безпеки збройних сил країн, що розвиваються, надаючи їм постачання, обладнання та допомогу для розвитку інфраструктури. У перший фінансовий рік, 2023 фінансовий рік, країни-бенефіціари обмежуються «країнами-однодумцями», до яких належать Філіппіни, Малайзія, Бангладеш і Фіджі. Керуючись трьома принципами передачі оборонного обладнання та технологій, ця програма фактично забороняє експорт обладнання, яке може бути смертельним.

Наприклад, 16 грудня 2023 року Японія та Малайзія підписали угоду про допомогу у сфері безпеки, включаючи грант у розмірі 400 мільйонів ієн (2,8 мільйона доларів) для посилення морської безпеки Малайзії. Японія планує надати довгострокову підтримку морським владам Філіппін, Індонезії, Малайзії та В'єтнаму. Цей крок спрямований на протидію зростаючій самовпевненості Китаю в Південнокитайському морі [6].

Під час візиту до Маніли 4 і 5 листопада 2023 року прем'єр-міністр Кісида також оголосив, що Японія надасть Філіппінам систему прибережного радіолокаційного спостереження. Країни домовилися про надання гранту в розмірі 4 мільйонів доларів США на посилення можливостей берегових радарів. Також Японія надала 12 кораблів береговій охороні Філіппін і оголосила про поставку радарів спостереження на Філіппіни в якості першого проєкту в рамках нової японської програми офіційної допомоги в галузі безпеки [2].

Лідерство виявляється у питаннях захисту клімату. Наведемо приклад оборонного діалогу Японії з державами тихоокеанських островів (Pacific Islands Defence Dialogue) як формату налагодження міжнародних відносин. Хоча Японія традиційно була значним донором іноземної допомоги регіону тихоокеанських островів в багатьох сферах, внутрішня безпека не була однією з них. Берегова охорона Японії та комерційний фонд миру Sasakawa Peace Foundation були основними провідниками зусиль Японії у сфері безпеки, допомагаючи острівним державам Тихого океану в захисті їхніх морських виключних економічних зон [3].

Нещодавня взаємодія Японії з державами регіону демонструє її рішучість зробити внесок у розбудову багатонаціональної мережі безпеки, яка слугуватиме оплотом проти морської та територіальної агресії в Індо-Тихоокеанському регіоні. Проактивність японського партнерства не можна назвати повноцінним альянсом, а радше «квазі-альянсом», оскільки такий тип відносин не відповідає двосторонньому безпековому договору.

Підбиваючи підсумки, наголошуємо на мінілateralізмі для побудови коаліцій в Індо-Тихоокеанському регіоні поширення, таких як численні тристоронні угоди США-Японія-Корея, США-Японія-Австралія та США-Японія-Філіппіни. Ці мініформати зосереджені на конкретному порядку денному та є гнучкими та адаптуються до мінливого середовища безпеки. Вони не конкурують з один одного, але утворюють багаторівневу архітектуру регіональної безпеки.

Зрештою, Токіо використовує ці угоди як будівельні блоки для нових і тривалих зв'язків у сфері безпеки з безліччю партнерів. Цей поетапний підхід, хоч і більш поступовий, ніж декому хотілося б, є ефективним, коли йдеться про інституціоналізацію відносин. Це особливо важливо, оскільки багатьом урядам доводиться витримувати зміни в адміністрації або політичних настроях протягом багатьох років.

Тому поява Японії як повноправного та дієвого суб'єкта регіонального порядку не відбувається настільки швидко, щоб компенсувати її зменшену перевагу в традиційних сферах економічного та культурного впливу.

Внесок Японії в стратегію колективного балансування у відповідь на зростання Китаю може бути меншим, ніж сподіваються її головні союзники – Сполучені Штати.

Науковий керівник – д-р філос. наук, професор Кузь О. М.

Література: 1. Barthelemy Courmount. Is Japan a middle or an abnormal power? ASIA FOCUS #97 – ASIA PROGRAM. Institut de Relations Internationales et Stratégiques, December 2018. URL: <https://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2018/12/Asia-Focus-97.pdf>. 2. Kyodo Philippines eyes hosting «two-plus-two» security talks with Japan this year. URL: <https://www.japantimes.co.jp/news/2024/02/17/japan/politics/philippines-japan-two-plus-two/>. 3. Ministry of Foreign Affairs of Japan. Official Development Assistance. URL: <https://www.mofa.go.jp/policy/oda/index.html>. 4. National Security Strategy of Japan. URL: <https://www.cas.go.jp/jp/siryou/221216anzenhoshou/nss-e.pdf>. 5. Patton S., Sato J., Lemahieu H. (Eds). Key Findings Report of Lowy Institute Asia Power Index. 2023. URL: <https://power.lowyinstitute.org/report/>. 6. Yomiuri Shimbun Japan to emphasize proactive aid offers to developing nations. URL: <https://japannews.yomiuri.co.jp/politics/politics-government/20230404-101600/>.

Стаття надійшла до редакції 21.10.2024 р.

**Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця**
Журнал

№ 4
грудень 2024

Відповідальний редактор:

О. С. Вяткіна

Редактор:

І. В. Костіна

Редагування бібліографічних списків:

Ю. А. Вороніна

Комп'ютерна верстка:

Л. П. Блудова

О. Г. Пашнєва

В. А. Стасишин

Підписано до друку 17.12.2024 р.

Формат 60×84/8

Ум. друк. арк. 20,5

Наклад 50 прим.

**Засновник – Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця.**

61165, Україна, м. Харків, просп. Науки, 9а.

Видавець – ФОП Стожук А. П.